
Udenrigsministeriet. København, den 3. november 2009.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2009 afgives tilsagn på 140 mio. kr. i støtte til Nærområdeindsatsen for Afghanistan 2009-2010.

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2009 opførte bevilling på 843 mio. kr. til § 06.39.02 Ekstraordinære humanitære bidrag og Internationalt Humanitært Beredskab.

- b. *Baggrund*

Afghanistans bruttonationalindkomst pr. indbygger er for 2006 beregnet til 325 USD. Realvæksten i BNP pr. indbygger udgjorde 7,5 pct. i 2004, 14 pct. i 2005, og 5,3 pct. i 2006. Afghanistan er af FN klassificeret som et af verdens fattigste lande og mindst udviklede lande. Indbyggertallet skønnes af FN i 2009 at være omkring 29 mio., og den årlige befolkningstilvækst i perioden 1990-2007 var i gennemsnit -0,2 pct. Den langfristede offentlige udlandsgæld opgjordes i 2007 til ca. USD 1.961 mio. Afghanistan er af FN klassificeret som tilhørende gruppen af mindst udviklede lande.

Afghanistan har siden 1978 været plaget af krig, borgerkrig og politiske konflikter, der har drevet millioner af afghanere i landflygtighed. Siden Taliban-regeringens fald i 2001 er 4,37 mio. flygtninge assisteret af UNHCR frivilligt vendt tilbage til Afghanistan, mens der stadig er 1,9 mio. afghanske flygtninge i Pakistan og 0,8 mio. i Iran. Mange hjemvendte flygtninge og internt fordrevne har imidlertid svært ved at blive reintegreret og sikre et levegrundlag i deres oprindelige landsbyer primært på grund af manglende ressourcer og økonomiske muligheder. Den først fase af den danske Nærområdeindsats for Afghanistan (2005-2008) blev gennemført for at afhjælpe disse problemer. På baggrund af erfaringerne herfra – og et fortsat behov – planlægges nu anden fase af denne indsats.

Projektbeskrivelse

Formålet med anden fase af Nærområdeindsatsen for Afghanistan, er fortsat at støtte aktiviteter, der fremmer bæredygtig tilbagevenden og reintegration af flygtninge og internt fordrevne i Afghanistan. Gennem projekter udført af fire partnere vil dette omfatte bl.a. støtte til levevilkårsforbedring samt retslig beskyttelse og sikring af grundlæggende rettigheder. Målgruppen vil primært være flygtninge og internt fordrevne, men også lokalsamfundene, der skal modtage tilbagevendte flygtninge og internt fordrevne, samt myndigheder og institutioner, der har behov for træning og kapacitetsopbygning for at kunne facilitere processen og den videre udvikling. Programmet er i fuld overensstemmelse med afghansk politik og retningslinjer på området jf. bl.a. den nationale afghanske udviklingsplan for 2008-2013.

Indsatsen vil være rettet mod tre grupper af flygtninge: (a) flygtninge med integrationsproblemer i deres oprindelige landsbyer, (b) flygtninge, der flytter videre til byområder, og (c) jordløse flygtninge, der afventer muligheden for at blive tildelt jord eller bolig. Fire problemområder er identificeret som væsentlige forhindringer for bæredygtig tilbagevenden og reintegration: (i) manglende mulighed for at erhverve sig en bolig, (ii) manglende adgang til rent drikkevand og sanitære forhold, (iii) ringe mulighed

for produktion og indkomstkabelse, og (iv) mangel på retslig beskyttelse samt oplysning om basale rettigheder og om mulighederne for hjælp på dette område.

Programmet er planlagt gennemført af fire kompetente partnerorganisationer med stor erfaring på deres respektive områder: United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) vil være ansvarlig for etablering af boliger, Danish Committee for Aid to Afghan Refugees (DACAAR) for drikkevandsforsyning og sanitet samt produktion og indkomstkabelse, National Solidarity Programme (NSP) for produktion og indkomstkabelse, Norsk Flygtningehjælp (NRC) og UNHCR vil stå for forskellige aktiviteter til fremme af retslig beskyttelse, mens UNHCR endelig vil være hovedansvarlig for strategi og politikudvikling på området.

Budget

Det samlede budget andrager 140 mio. kr. fordelt på følgende poster:

UNHCR	54,0 mio. kr.
DACAAR	36,0 mio. kr.
NSP	30,0 mio. kr.
NRC	20,0 mio. kr.
<hr/> I alt	<hr/> 140,0 mio. kr.

Tilsagnet vil blive afholdt med 140 mio. kr. under § 06.39.02.12. Bistand til flygtninge og internt fordrevne i nærområder. Tilsagnet vil blive udbetalt i årene 2009 og 2010.

Væsentlige risikoelementer

Situationen i Afghanistan er generelt karakteriseret af gradvis forværring af sikkerheden, politisk ustabilitet, magtmisbrug og et korruperet statsapparat. I dele af landet, specielt i syd og sydøst, hvor de militære aktiviteter er flest, bliver det gradvist vanskeligere for internationale organisationer at arbejde. Der er en reel risiko for, at situationen i landet forværres yderligere og på en sådan måde, at det vil påvirke tilbagevenden af flygtninge. Programmet vil håndtere disse udfordringer på forskellig vis, bl.a. ved en fleksibel tilgang til den løbende planlægning af aktiviteter og ressourceallokering.

Situationen i Pakistan skal observeres nøje. Der er udbredte voldelige konflikter i områder grænsende op til Afghanistan, og den politiske stabilitet i landet er generelt alvorligt truet. Dette vil fortsat have direkte konsekvenser for Afghanistan, ikke mindst hvis det forårsager en tilbagevenden af flygtninge i langt større tal end forudset, idet det vil udfordre landets evne til at håndtere (re-)integrationen af tilbagevendte flygtninge. Det er højst sandsynligt, at Iran vil fortsætte med at udvise afghanske migranter. En sådan udvikling vil kunne få negativ indflydelse på mulighederne for at tjene til dagen og vejen i de områder af Afghanistan, hvor arbejdsmigration er en del af overlevelsesstrategien, hvilket vil påvirke hele landet. Programmet vil også her håndtere disse udfordringer ved at være fleksibelt med hensyn til sammensætning af aktiviteter og allokering af ressourcer, således at man kan tilpasse sig skiftende omstændigheder og dermed konstant optimere indsatserne.

Præsident- og provinsrådsvalgene, som blev afholdt i august 2009, forventes at føre til usikkerhed og forsinkelser, indtil en ny administration er på plads, hvilken kan påvirke programmet. Dette kan være et problem for regeringsprogrammet National Solidarity Programme (NSP), men vil næppe have den store indflydelse på de øvrige partners operationalitet.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 33 mio. kr.

- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde.

- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2009 afgives tilsagn på 140 mio. kr. i støtte til Nærområdeindsatsen for Afghanistan 2009-2010.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2009 opførte bevilling på 843 mio. kr. til § 06.39.02 Ekstraordinære humanitære bidrag og Internationalt Humanitært Beredskab.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 3. november 2009

ULLA TØRNÆS

Til Finansudvalget.